

Futbol Takımlarının Kripto Dünyasına Karşı Yaklaşımı

Bilgehan Günbay¹

Atakan Aksu²

Özet

Bu çalışma, futbol takımlarının kripto para dünyasına yönelik yaklaşımlarını ele almakta ve spor endüstrisi ile kripto para dijital ekonomi arasındaki etkileşimi incelemek için literatür taraması yapılmıştır. Araştırmada, kripto para teknolojilerinin ve blok zinciri uygulamalarının futbol kulüplerinin finansal yapıları, taraftar etkileşimi ve marka değerleri üzerindeki etkileri analiz edilmektedir. Son yıllarda kripto para teknolojileri, spor kulüplerinin finansal kaynak yaratma yöntemlerini çeşitlendirmesine olanak tanımaktadır. Özellikle fan token uygulamaları, kulüplere gelir sağlarken, taraftarlar için yatırım yapma, taraftarların kulüpleriyle daha güçlü bir bağ kurmasını sağlama, özel etkinliklere katılma ve karar alma süreçlerine dâhil olma gibi avantajlar sunmaktadır. Türkiye’de ve dünyada birçok futbol kulübü, kripto para sistemlerine entegre olmuş ve bu sayede taraftar bağlılığını artırırken, uluslararası pazarda bilinirliklerini güçlendirmiştir. Çalışma, kripto paraların futbol endüstrisindeki kullanımının sadece finansal boyutla sınırlı kalmadığını; Kripto para teknolojileri, kulüplerin şeffaflık, güvenilirlik, erişilebilirlik ve sürdürülebilirlik hedeflerine ulaşmasında kritik bir rol oynamaktadır. Bu bağlamda, futbol takımlarının kripto dünyasına yönelik olumlu yaklaşımları, spor endüstrisinde yeni bir dönemin başlangıcını işaret etmektedir. Bu kapsamlı literatür taraması sonucunda Kripto para ve futbol ilişkisi, taraftarlarla kulüpler arasındaki bağı güçlendiren, daha katılımcı ve dijital bir ekosistemin inşasına zemin hazırlayan önemli bir gelişme, fan token ve kripto dünyasına para girişinde artış olduğu sonucunu ortaya koymuştur.

- 1 Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, ORCID: 0009-0006-0025-6921
Mail: bilgegunbay46@gmail.com
- 2 Muş Alparslan Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, ORCID: 0000-0002-5648-9234
Mail: atakanaksu23@gmail.com

1. GİRİŞ

Futbol kulüpleri, taraftar tabanlarını genişletmek ve mevcut taraftarların kulübe olan bağlılıklarını artırmak amacıyla farklı stratejiler benimsemektedir. Bu stratejiler, taraftarların kulüple özdeşleşme duygularını güçlendirerek, kulübe olan aidiyetlerini pekiştirmeyi hedeflemektedir (Doğru ve ark., 2021). Bir müsabakanın kazanılmasında ve müsabaka esnasında anlık değişen durumlarda, bireysel ve takım taktik yaklaşımları belirleyici olmaktadır (Müniroğlu ve ark., 2011). Futbolun temel amacı, rakip takımı mağlup etmektir. Bu amaca ulaşmak ve etkili bir şekilde mücadele edebilmek için, öncelikle fiziksel kondisyon seviyesinin tespit edilmesi ve geliştirilmesi gerekmektedir (Korkmaz ve ark., 2020). Bunun yanı sıra, ileri düzey teknik beceriler ile yüksek seviyede taktiksel yaklaşımlar da bir arada bulunmalıdır. Futbolda performans birçok fiziksel ve fizyolojik faktörden etkilenmektedir (Esmer ve Karakulak, 2020). Futboldaki fiziksel, fizyolojik, teknik ve taktiksel gereksinimlerin belirlenmesi için çeşitli bilimsel yöntemler kullanılmaktadır (Ertetik ve Müniroğlu, 2021).

Futbol, dünya genelinde önemli bir yere sahip olup, bir oyun olmanın ötesinde eğlence, iktidar, güç, üzüntü, sevinç, ulusal onur ve bireysel kimliklerin keşfedildiği bir dünyayı sunmaktadır. Bu spor, sadece bireysel kimliklerin şekillenmesine katkıda bulunmaz, aynı zamanda farklı sosyal kimliklerin bir araya gelmesine ve etkileşim içinde bulunmasına da fırsat tanır (Öntürk ve ark., 2019). Spor endüstrisinde, özellikle futbol dalında, taraftarların takımlarına yönelik sosyal sorumluluk anlayışı, mali başarılar ve vizyon gibi konulardaki bilgi, algı ve değerlendirmeleri, takımların genel itibarı üzerinde belirleyici bir etkiye sahiptir (Aslan ve Karabulut, 2021).

Para biriminin tarihi, uzun bir geçmişe sahiptir ve temelde borç-alacak ilişkisine dayanan güven konusuyla ilişkilendirilebilir (Dilek, 2018). Kripto paralar, para dünyasında değiş-tokuş sistemleri arasında belki de en gelişmiş sistemi temsil etmektedir (Chohan, 2017). Bitcoin, piyasa değeri açısından en büyük kripto para birimi olup, bitcoinden sonra gelen ethereum ise yüksek piyasa değerine sahip kripto para birimi olarak bilinmektedir (Karaman, 2023).

Kripto para denildiğinde, ilk aklı gelen genellikle 'Bitcoin' olsa da, dünya genelinde kullanılan pek çok başka kripto para birimi bulunmaktadır. Kripto paralar, geleneksel para birimlerinin aksine, fiziksel olarak basılmamakta; yalnızca dijital ortamda varlık gösteren sanal paralardır (Dizkırıcı ve Gökçöz, 2018). Bitcoin'in kullanımı Japonya, Kanada, ABD, Almanya, Fransa ve İngiltere gibi gelişmiş ülkelerde yaygınlaşmıştır. Örneğin, Japonya ve

İrlanda'da Bitcoin ATM'leri mevcutken, dünya çapında ilk Bitcoin ATM'si Kanada'da faaliyete geçmiştir (Ateş, 2016).

Türkiye'deki bazı kripto para şirketleri, futbol kulüplerine sponsorluk desteği sağlayabilecek ölçüde büyüme göstermiştir. Aynı zamanda, futbol kulüpleri blok zinciri teknolojisine dayalı taraftar tokenleri sunarak bu alandaki yenilikçi uygulamalara öncülük etmiştir. Özellikle futbol sektöründe, kripto teknolojilerinin gelişimi daha hızlı bir şekilde yayılmış, benimsenme ve adaptasyon süreçleri diğer alanlara kıyasla daha çabuk ilerlemiştir (Oduncu, 2022). Bitcoin'in 2008'deki doğuşundan itibaren, kripto para birimlerinin hızla yaygınlaşması ve bu yenilikçi teknolojinin reel ekonomideki uygulama alanlarında kullanılmaya başlanması dikkat çekmektedir (Martinez ve ark., 2022).

Fan tokenlerin kullanımı, hala yeniliğini koruyan ve tartışma konusu olmaya devam eden bir alandır. Bazı uzmanlar, fan tokenlerin esasen spekülatif bir yatırım aracı olarak işlev gördüğünü ve taraftarlara somut bir değer katmadığını öne sürmektedir. Bu bağlamda, fan tokenlerin düzenlenmesi ve yönetimi, finansal otoriteler tarafından belirlenen yasal çerçeveye uygun olarak gerçekleştirilmelidir. Fan tokenlerin kullanımı, spor kulüplerinin ve sporcuların gelirlerini artırmalarına katkı sağlayan bir araç haline gelmiştir (Doğru ve Doğru, 2024).

1.1. Futbol Tarihçesi

19. yüzyılın sonunda yaşanan Sanayi Devrimi'yle birlikte, İngilizlerin ekonomik gücünün artması ve sömürgecilik faaliyetlerinin yaygınlaşması, futbolun modern halini alarak dünyanın dört bir yanına yayılmasına zemin hazırlamıştır (Bozköylü ve Sınıksaran, 2007). Futbol, modernleşme sürecinde evrensel bir spor haline gelmiş olsa da, kökenlerindeki kültürel çeşitlilik, oyunun farklı coğrafyalardaki farklı anlamlarla ilişkilendirildiğini göstermektedir (Cenikli ve ark., 2017).

2. KRİPTO PARA

Kripto para, matematik temelli bir algoritmaya dayanan ve özel şifreleme yöntemleriyle korunan, dağıtımı için dijital imzalar ve anahtarlar gerektiren bir tür dönüştürülebilir para birimi olarak tanımlanmaktadır. Şifrelenmiş para hesaplarının güvenliği ve doğruluğu, birbirinden haberdar olmayan çok sayıda kullanıcının oluşturduğu dağıtık bir ağ tarafından sürekli olarak denetlenmekte ve doğrulanmaktadır (Yumuşaker, 2019).

Kripto paralar, merkezi olmayan bir yapıya sahip dijital varlıklar olup, erişilebilir blok-zincir teknolojisi sayesinde güvenli ve şeffaf bir şekilde işlem

görürler. Bu sayede, geleneksel finansal sistemlere alternatif bir ödeme yöntemi olarak öne çıkmaktadırlar (Çarkacıoğlu, 2016).

Tarihin başlangıcından itibaren insanlar, takas sistemi ile ihtiyaçlarını karşılamışlardır; bu durum, kripto paraların da kökeninde yatan değişim ihtiyacının bir yansımasıdır. Ticaretin hızlanması ve kolaylaşması amacıyla, insanlar zamanla tuz, altın, gümüş gibi değerli maddeleri ve kıt kaynakları takas işlemlerinde aracı olarak kullanmaya başlamışlardır. Sümerler ve Medler gibi Mezopotamya uygarlıklarının ticaret ve sosyal yaşamda geliştirdiği yöntemler, diğer kültürler tarafından benimsenerek geliştirilmiştir (Alpago, 2018).

2.1.Kripto Para Çeşitleri

Bitcoin: Bitcoin, kelime anlamı olarak, ihracı, üretimi ve güvencesi resmi ya da özel bir otorite tarafından belirlenemeyen bir kripto para birimi olarak tanımlanmaktadır. Bitcoin, ilk olarak Kasım 2008’de Satoshi Nakamoto adıyla ortaya çıkmış ve Ocak 2009’da ilk açık kaynak kodlu sürümünün yayınlanmasıyla üretilmeye başlanmıştır. Kripto para, “şifrelenmiş güvenli işlemleri mümkün kılan ve ek sanal para arzını sağlayan dijital değerler” olarak ifade edilmektedir (Kesebilir ve Günceler, 2019).

Açık kaynak kodlu bir yapı, yazılımcılara sistemi güçlendirme ve ekosistemin gelişimini desteklemek için yeni kullanım alanları oluşturma imkanı tanımaktadır. Bu yapı, banka veya kredi kartı işlemlerinde olduğu gibi aracı bir kurum veya üçüncü taraf gerektirmeden, doğrudan kullanıcılar arasında transfer yapılmasına olanak sağlamaktadır (Karaçalı, 2019).

Altcoin, ‘alternatif coin’in kısaltması olup, Bitcoin’den farklı olarak kendi blok zinciri üzerinde çalışan dijital varlıklardır. Tokenler ise, belirli bir platform veya proje içindeki belirli hakları temsil eden dijital varlıklardır. Örneğin, bir oyun platformunda sanal eşyalar satın almak için kullanılan jetonlar veya bir sosyal medya platformunda özel özelliklere erişim sağlayan tokenler bu kapsama girer (Yurtsızoğlu ve Akgül, 2022).

Ethereum: Ethereum, İsviçre merkezli bir vakıf tarafından geliştirilmiş olup, 2015 yılında resmi olarak piyasaya sürülmüştür. Piyasaya çıktığı andan itibaren birçok geliştirici ve kurumsal aktör tarafından büyük ilgi görmektedir (Karaçalı, 2019)

Ethereum, Vitalik Buterin liderliğindeki bir grup geliştirici tarafından, Bitcoin’in temel prensiplerinden yola çıkarak oluşturulmuş açık kaynaklı bir blok zinciri platformudur. Akıllı sözleşmeler özelliği sayesinde merkeziyetsiz

uygulamaların geliştirilmesine olanak tanıyan Ethereum, hem bir dijital para birimi hem de bir platform olarak hizmet vermektedir (Arslanian, 2022).

Ripple: Tüm işlemler merkezi olmayan XRP Ledger'a kaydedilir. Ripple XRP, uluslararası ödemelerde kullanılan bir dijital para birimidir ve ödeme ağında ilişkili zamanı ve maliyetleri azaltmayı amaçlar. Sistemdeki her işlem maksimum dört saniyede işlenir, bu da Ethereum, Bitcoin ve geleneksel sistemlere kıyasla oldukça hızlı olduğu anlamına gelir (nal ve Uluyol, 2020). 2012 yılında piyasaya sürülen Ripple (XRP), Bitcoin'den farklı olarak kendi dağıtılmış defter teknolojisi olan XRP Ledger'ı kullanır. Her iki kripto para birimi de farklı piyasa dinamiklerine göre değerlenir ve birbirinden bağımsız olarak işlem görür. Ripple, özellikle uluslararası ödemeleri hızlandırmak ve maliyetlerini düşürmek amacıyla tasarlanmıştır (Aslan, 2018).

Diğer Kripto para birimleri ise; Stellar, Litecoin, Bitcoin Cash, Synereo, TheDAO, Monero, Augur, Ethereum-Classic, Storjcoin-X, Dash, Steem, NEM, NEO, Cardano, MaidSafeCoin, DigixDAO, Factom, Lisk, Dogecoin, Bitcrystals, Waves, Nxt, Emercoin ve Counterparty'dir (Karaağaç ve Altınırnak, 2018).

Blok- Zincir: Blok zinciri, temel olarak bir dizi bloktan oluşan bir veri yapısıdır. Her blok, önceki bloğa işaret eden bir işaretçi ile bağlanır ve böylece zamanla birbirine bağlı bir zincir oluşturur (nsal ve Kocaoğlu, 2018).

Blok zinciri, Bitcoin ile popülerleşen, dağıtılmış bir defter teknolojisidir. Bu teknoloji, şifreleme kullanılarak güvence altına alınmış, değiştirilemez ve herkese açık bir veritabanı olarak çalışır. Bu alandaki veriler, bir kez kaydedildikten sonra değiştirilemez ve tüm ağ tarafından doğrulanır, böylece güvenilir ve sağlam bir kayıt sistemi oluşturur (Kakavand, 2017).

Fan Token: 2019 yılında İtalyan devi Juventus, taraftar tokenlerini ilk kez İtalyan futbol takımı hayata geçirerek spor kulüpleri ve taraftarlar arasındaki ilişkiyi dijital dünyaya taşıdı. Türkiye'de ise aynı yıl Galatasaray, Socios platformuyla yaptığı anlaşma sayesinde bu trendi ülkemize getiren ilk kulüp oldu (Matongera, 2021).

Spor kulüpleri, taraftarların kulübe olan ilgisinden faydalanarak kendi Fan token'larını çıkararak finansal kaynak sağlama fırsatı elde etmektedir. Fan token sahipleri, bu sayede finansal piyasalarda yatırım yapma ve kulüp tarafından sunulan özel hizmetler, öncelikli bilet alımı ve özel etkinliklere katılma gibi avantajlardan yararlanma şansı elde etmektedir (nem ve Kala, 2024).

Türkiye’de fan token kullanan bazı futbol kulüpleri şu şekildedir;

Galatasaray (GALA): Socios platformu üzerinden fan token sunan ilk kulüp olmuştur. İstanbul Başakşehir (IBFK), Trabzonspor (TRA), Göztepe (GOZ), Alanyaspor (ALA), Gaziantep (GFK).

3. KRİPTO PARALAR VE FUTBOL İLİŞKİSİ

Türkiye spor endüstrisi, dünya spor endüstrisinde yaşanan gelişmelere paralel olarak kripto para sistemine dahil olmaya başlamıştır. Fan token’lar aracılığıyla kulüpler, herhangi bir banka, finansal kurum veya kuruluşla zorlu süreçler yaşamadan dakikalar içinde büyük miktarda fon toplayabilmektedir (Yurtsızoğlu ve Akgül, 2022).

Farklı ülkelerdeki borsaların fan tokenlerine açılmasıyla, bu tokenlerin taşıdığı takım isimleri, takımlar için güçlü bir reklam aracı haline geldi. Özellikle futbol, basketbol, Formula 1, e-spor ve dövüş sporları gibi popüler alanlarda faaliyet gösteren kulüp ve organizasyonlar, fan tokenlerle marka bilinirliklerini artırmayı hedefliyor (Koç veTüfekçi, 2022).

Fan tokenler, spor kulüpleri ile taraftarlar arasındaki bağı güçlendirmek ve taraftarlara karar alma süreçlerinde söz hakkı vermek amacıyla oluşturulmuş dijital varlıklardır. Socios ve Binance gibi popüler kripto para borsaları, fan tokenlerinin alım satımını destekleyerek bu trendin yaygınlaşmasına katkıda bulunmaktadır (Tekere ve Konuşkan, 2022).

Fan tokenler, spor endüstrisinde yeni bir gelir modeli oluşturarak hem kulüp bütçelerine katkı sağlamış hem de sporcuların gelirlerini artırmalarına yardımcı olmuştur. Takımlar ve sporcular, sadece fan token satışlarından değil, aynı zamanda taraftarlara özel ürün satışlarından da gelir elde etmektedir. Bu sayede, taraftarlarla daha güçlü bir finansal bağ kurarak, onların desteğiyle daha başarılı sonuçlar elde edebilmektedirler (Doğru ve Doğru, 2024).

BTCTürk, hedef kitleleri olan gençleri futbol üzerinden etkileşimde bulunarak marka bilinirliğini artırmayı ve genç neslin kripto para piyasasına olan ilgisini çekmeyi hedeflemiştir (Şen, 2022). Futbolun ticarileşme süreci, 1974’te FIFA başkanlığındaki değişimle hızlanmıştır. Özellikle 19. yüzyılın sonlarında yükselişe geçen neoliberalizmin etkisiyle futbol, para ile daha sıkı bir ilişki içine girmiştir (Zeren, 2013). Bilgi teknolojileri, özellikle internet, günümüzde iş organizasyonlarının yüksek maliyetlere katlanmadan göz ardı edemeyeceği önemli bir rekabet avantajı unsuru haline gelmiştir (Kurtulan ve Özman 2024; Clemmer, 1999). Hem dünyaca ünlü büyük lig takımları hem de yerel liglerde mücadele eden kulüpler, taraftar tokenleri çıkararak kripto

para pazarına giriş yaptı. 2021 yılında onlarca kulüp tarafından başlatılan bu trend, futbol endüstrisinde yeni bir gelir kaynağı oluşturdu ve kripto para ekosistemini genişletti (Demir ve ark., 2022).

4. SONUÇ

Sonuç olarak, futbol takımları, kripto dünyasına karşı olumlu bir yaklaşım sergileyerek bu teknolojilerin sunduğu yenilikçi ve krlı fırsatları değerlendirmektedir. Bu durum, spor endüstrisinin geleceğini şekillendiren önemli bir trend olarak görülmektedir. Kripto para ve blok zinciri teknolojileri, kulüplerin daha şeffaf, erişilebilir ve sürdürülebilir bir yönetim sağlama yolunda önemli avantajlar sunuyor.

Futbol takımları, kripto dünyasına yönelik bu yaklaşımları ile taraftar etkileşimini artırmak, finansal kaynak oluşturmak ve teknolojik inovasyonları benimsemek suretiyle spor dünyasında önemli bir dönüşüm yaşamakta. Futbol takımları, kripto para dünyasının sunduğu fırsatları değerlendirerek gelirlerini artırıyor ve taraftarlarıyla daha güçlü bağlar kuruyor. Ayrıca, taraftar tokenleri ve dijital varlıklar sayesinde kulüpler, farklı pazarlara ulaşarak küresel bir marka kimliği oluşturma şansı elde etmektedir. Bu gelişmeler, sporun sadece bir oyun olmaktan çıkıp, çok daha geniş bir sosyal ve ekonomik platform haline geldiğini göstermektedir. Kripto ve spor ilişkisindeki bu yenilikçi uygulamalar, gelecekte sporun daha teknolojik bir şekilde yönetilmesini sağlarken taraftarların kulüpleri daha etkin bir şekilde desteklemesine olanak tanyacak. Bu tür paraların değerleri, birçok faktöre bağlı olarak sürekli değerliyor ve genellikle artış eğilimi sergiliyor.

Kaynakça

- Alpago, H. (2018). Bitcoin'den Selfcoin'e Kripto Para. Uluslararası Bilimsel Araştırmalar Dergisi (IBAD), 3(2), 411-428. <https://doi.org/10.21733/ibad.419462>
- Arslanian, H. (2022). Ethereum. In *The Book of Crypto: The Complete Guide to Understanding Bitcoin, Cryptocurrencies and Digital Assets* (pp. 91-98). Cham: Springer International Publishing.
- Aslan, A. (2018). Kripto Para Olgusu ve Blockchain Teknolojisi: Ekonomik Aktörlerin Tepkisi, Maliyet Analizi, Var Modeli ve Granger Nedensellik Testi (Master's thesis, Sosyal Bilimler Enstitüsü).
- Aslan, M., ve Karabulut, Ö. (2021). Futbol Taraftarlarının Takım İtibarı Algılarının Marka Sadakatini Yordama Düzeyi. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi, 4(2), 42-58.
- Ateş, B. A. (2016). Kripto Para Ririmleri, Bitcoin ve Muhasebesi. Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 7(1), 349-366.
- Bozköylü, E., ve Sınıksaran, E. (2007). Dünyada ve Türkiye'de Futbolun Değişim Süreci, 2002–2005 Verileriyle Türkiye'de Oyuncu Performansı Üzerine Ekonometrik Bir İnceleme (Doctoral dissertation, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, İstanbul). Erişim adresi: <http://nek.istanbul.edu.tr:4444/ekos/TEZ/42330.pdf>.
- Cenikli, A., Dalkılıç M., Yiğit, E., ve Bozkurt, V. (2017). Modern Futbolun Tarihi. *Diyalektolog-Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi*, (14).
- Chohan, U. W. (2017). The Decentralized Autonomous Organization and Governance Issues. In *Decentralized Autonomous Organizations* (pp. 139-149). Routledge.
- Clemmer, J. (1999). Mesafeyi büyütme: kişisel, kariyer ve aile başarısı için zamansız ilkeler. Jim Clemmer.
- Çarkacıoğlu, A. (2016). Kripto-para Bitcoin. Sermaye Piyasası Kurulu Araştırma Dairesi, Araştırma Raporu.
- Demir, E., Ersan, O., & Popesko, B. (2022). Are fan tokens fan tokens?. *Finance Research Letters*, 47, 102736. <https://doi.org/10.1016/j.frl.2022.102736>
- Dilek, Ş. (2018, Şubat). Blockchain Teknolojisi ve Bitcoin. *Seta*, 24. <https://setav.org/assets/uploads/2018/02/231.-Bitcoin.pdf> adresinden alınmıştır.
- Dizkırıncı, A. S., ve Gökğöz, A. (2018). Kripto Para Birimleri ve Türkiye'de Bitcoin Muhasebesi. *Journal of Accounting, Finance and Auditing Studies*, 4(2), 92-105.
- Doğru, Y. B., ve Doğru, S. (2024). Dijital Taraftarlık Bağlamında Fan Tokenler: Aidiyet ve Finansal İlişkilerin Yeni Yüzü. *İletişim ve Medya Alanında Uluslararası Araştırmalar XVI*, 37.

- Doğru, Y. B., Koç, F., Giray, C., ve Yön, B. (2021). Futbol takımı taraftarlığında özdeşleşme: kocaelispor taraftarı örneği. *Turkish journal of marketing*, 6(1), 1-20.
- Ertetik, G., ve Müniroğlu, R. S. (2021). Avrupa Kupalarına Katılan Türk Futbol Takımlarının Maçlarının Teknik Ve Taktik Açısından Analizi. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 19(1), 156-163. <https://doi.org/10.33689/spormetre.779682>
- Esmer O, Karakulak İ. (2020) Spor Lisesi Futbol Ve Hentbol Takımı Oyuncularının Seçili Fiziksel Ve Motorik Özelliklerinin İncelenmesi. *Uluslararası Güncel Eğitim Araştırmaları Dergisi*. 2020;6(1):222-32. [
- Kahraman, İ. K. (2023). Kripto Para Piyasasındaki Volatilitenin Davranışsal Finans Teorisi Açısından İncelenmesi.
- Kakavand, Hossein and Kost De Sevres, Nicolette and Chilton, Bart (2017). *The Blockchain Revolution: An Analysis of Regulation and Technology Related to Distributed Ledger Technologies* (January 1, 2017). <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.2849251>
- Karaağaç, G. A., ve Altınırnak, S. (2018). En Yüksek Piyasa Değerine Sahip on Kripto Paranın Birbirleriyle Etkileşimi. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, (79), 123-138. <https://doi.org/10.25095/mufad.438852>
- Karaçalı, C. (2019). Kripto Paraların Muhasebeleştirilmesi: Bir Uygulama (Master's thesis, Bartın Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü).
- Kesebir, M., ve Günceler, B. (2019). Kripto Para Birimlerinin Parlak Geleceği. *İğdır Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (17), 605-626.
- Koç, H. İ., ve Tüfekçi, Ş. (2022). Spor Endüstrisinde Sponsorluk Anlayışı Olarak Fan Token ve Blockchain Teknolojisi. *Güncel Yaklaşımlar Işığında Beden Eğitimi ve Spor*, 49.
- Korkmaz, S., Aslan, C. S., Eyuboğlu, E., Çelebi, M., Kır, R., Karakulak, İ., ... & Geri, S. (2020). Impact of detraining process experienced during the COVID-19 pandemic on the selected physical and motor features of football players. *Prog. Nutr*, 22, e2020029.
- Martínez, R. G., García, M. L. M., and Nebreda, L. P. (2022). Fan token de clubes de fútbol: la afición cotiza al alza. In *Leveraging new business technology for a sustainable economic recovery* (p. 190). Escuela Superior de Gestión Comercial y Marketing, ESIC.
- Matongera, T. (2021). *Sports Tourism: A Proposal for Economic and Infrastructural Development in Africa* (Master's thesis, University of Pretoria (South Africa)).
- Müniroğlu, S., Yıldırım, Y., & Karakulak, İ. (2011). Profesyonel Futbolcuların "Futbolda Taktik" Konusunda Görüşlerinin İncelenmesi. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 2011, IX (3) 97-103

- Oduncu, S. (2022). NFT, Kripto Sanatı Ve Türkiye'deki Yansımaları. *Art-e Sanat Dergisi*, 15(29), 195-224. <https://doi.org/10.21602/sduarte.1080813>
- Önem, H. B., ve Kala, E. (2024). Futbol Kulüplerinin Tokenlerinin Bitcoin ile Volatilite İlişkileri. *Iconsr* 2024, 99.
- Öntürk, Y., Karacabey, K., ve Özbar, N. (2019). Günümüzde Spor Denilince İlk Akla Neden Futbol Gelir? Sorusu Üzerine Bir Araştırma. *Spor-metre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 17(2), 1-12. <https://doi.org/10.33689/spormetre.533739>
- Kurtulan, E. ve Özman, C. (2024). E-Liderlik. In: P.D., Dumangöz (eds.), *Spor Yönetimi ve Liderlik*. Efeakademi Yayınları.
- Şen, A. F. (2021). Kripto Para Reklamlarındaki Örtülü Anlam: Olmayan Şeyin Görseli Ne Anlatıyor?. *Meriç Uluslararası Sosyal ve Stratejik Araştırmalar Dergisi*, 5(13), 117-135.
- Teker, T., ve Konuşkan, A. (2022). Fan Token Fiyatlarında Birliktelik Etkisi. *Uluslararası İşletme, Ekonomi ve Yönetim Perspektifleri Dergisi*, 2(2), 359-376.
- Ünal, G., ve Uluyol, Ç. (2020). Blok Zinciri Teknolojisi. *Bilişim Teknolojileri Dergisi*, 13(2), 167-175. <https://doi.org/10.17671/gazibtd.516990>
- Ünsal, E., ve Kocaoğlu, Ö. (2018). Blok Zinciri Teknolojisi: Kullanım Alanları, Açık Noktaları Ve Gelecek Beklentileri. *Avrupa Bilim ve Teknoloji Dergisi*, (13), 54-64. <https://doi.org/10.31590/ejosat.423676>
- Yumuşaker, M. C. (2019). Kripto Para Ve Tipleri, Bitcoin Olgusu Ve Muhasebesi. *OPUS International Journal of Society Researches*, 12, 1007-1029. <https://doi.org/10.26466/opus.585051>
- Yurtsızoğlu, Z., ve Akgül, K. A. (2022). Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Kripto Para Algısı Ve Farkındalık Düzeyi. *Akdeniz Spor Bilimleri Dergisi*, 5(3), 383-397. <https://doi.org/10.38021/asbid.1140495>.
- Zeren, F. (2013). Türk Ve Yabancı Futbol Takımlarının Borsa Performansları Üzerine Bir Uygulama. *Çankırı Karatekin Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 3(2), 34-54.